

HERCEGHÁTI HÍREK

HERCEGHÁTI KÖZSÉG INFORMÁCIÓS LAPJA
2017. FEBRUÁRHÓ, 18. ÉVFOLYAM 2. SZÁM ÁRA: 200,- FT

GULAG EMLÉKÉV ORSZÁGOS ZÁRÓRENDEZVÉNYE HERCEGHÁTON 2017. FEBRUÁR 23.

Magyarország Kormánya a 2015. évet Szovjetunióba elhurcolt politikai foglyok és kényszermunkások emlékévé nyilvánította, majd az emlékét 2017. február 25-éig meghosszabbította. Az elmúlt évben országosan több mint hatszáz eseményt rendeztek a Gulágra elhurcoltak emlékére. Herceghát Önkormányzata, a Herceghátiért Közalapítvány és a GULÁG Emlékbizottság Hercegháton szervezte meg a GULÁG-GUPVI Emlékév országos záróeseményét. Az esemény előkészítését az Emberi Erőforrások Minisztériuma Miniszteri és Parlamenti Államtitkársági Kabinet Protokoll Osztályának munkatársai és a GULÁG Emlékbizottság szervezői koordinálták. Az ünnepségen részt vett Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások Minisztere, továbbá meghívást kapott számos állami szervezet vezetője, a szomszédos települések polgármesterei, intézmények képviselői.

A 2017. február 23-án 12.00 órakor kezdődő rendezvény a himnusz elénekelésével vette kezdetét, majd **Rák József** polgármester köszöntötte a jelenlevőket:

"- ...az a nép, amely megtagadja múltját, elveszti létjogosultságát a jövő nemzetei sorában, - aki pedig őseit tagadja meg, az elkótyavetyéli utódai tiszteltét."

Tisztelt Miniszter úr!

Tisztelt Emlékező Közösség!

Herceghát Község Önkormányzata, de mondhatom nyugodtan Herceghát egész közössége nevében tisztelettel köszöntöm önöket a GULAG emlékév záró rendezvényén.

Koczák Andrásné és Naár János túlélő

**Balog Zoltán Emberi Erőforrások
Minisztere (fotó : Bartos Gyula EMMI)**

Megtisztelő számunkra az a tény, hogy a GULÁG Emlékbizottság Elnöke, miniszter úr, és az emlékév szakmai vezetője Dr. Kovács Emőke Hercegháton választotta ezen esemény helyszínéül.

Hercegháton, azt a sváb települést, amely sok más magyarországi és határon túli közösséggel együtt nagy vesztese volt annak a borzalomnak, amelyet málenkij robotnak szoktak nevezni.

Málenkij robotnak, vagy ahogyan itt a faluban emlegették, orosz fogságnak, a tragédiának, amely hozzátartozik Herceghát 266 éves történelméhez, s amely szomorú esemény nagyon mélyen beleéget minden hercegháti család emlékezetébe.

Nincs a településen olyan család, amely ne szenvedte volna meg az embertelen, hamis, és szerencsére ma már idegen és érthetetlen rendszer torzszüleményét, mely az elmúlt évszázad legnagyobb, civil lakosságot is közvetlenül érintő és sújtó tragédiája volt.

Azon a téli napon, 1945. január 2-án elvitték Herceghát lakosságának egy hatodát, a falu erejét: fiatal lányokat, asszonyokat, családapákat, fiúkat. Volt közöttük több olyan, legszebb éveiben élő fiatalember, aki a frontról épp, hogy hazakerült, néhány hónap elteltével egy újabb borzalom traumája érte.

46 nő és 90 férfi, akiket elhurcoltak, a fiatalságuk legszebb éveit töltötték a kilátástalanságban. Éhezve, fázza, betegségtől, kimerültségtől legyengülve. Embertelen körülmények között, ahol mégis emberek tudtak maradni.

Tanúbizonyságot tettek a túlélők az egymásra utalt emberek bajtársiasságáról, az egy faluból valók összekapaszkodásáról, a betegek, elesettek, a rászorulókat ápolásáról, ami nélkül a szerencsés hazatérők száma jóval kevesebb lett volna.

A hercegi ember kitartása, élni akarása ellenére is 16-an már soha nem térhettek vissza szeretett szülőfalujukba. Elragadta őket szeretteiktől az embertelenség, a kegyetlen sors, ők idegen földben nyugszanak.

A szerencsésebbeket 2, 3 vagy 5 év után hazavezérelte mély vallásosságuk, Istenbe vetett hitük. Akik visszatértek, nehéz terhet cipeltek egész életük során. A fizikai és lelki sebek mellett az is nehéz volt számukra, hogy nem beszélhettek mostoha sorsukról, a kényszermunka alatt átélt borzalmakról.

Egyetlen „bűnük” a származásuk volt, a kollektív felelősségre vonás elvének, az etnikai tisztogatásnak lettek áldozatai, melyet a győztes nagyhatalmak alkalmaztak a legyőzöttekkel, a kisebbségben élő emberekkel szemben. A megkeseredve, egészségileg tönkretéve, kifacsart lélekkel hazatérők a kommunista magyar kormányoktól semmiféle segítséget sem kaptak és évtizedeken keresztül hallgatásra voltak kényszerítve. A megélt szenvedéseikről hallgatni kellett, sőt megpróbálták elhitetni velük, hogy szégyellniük is kell mindazt, ami velük történt.

Emlékezni csak csendben, a templom falai között lehetett, s már 1946-tól fogadalmi ünnepen emlékezett meg a falu lakossága a szovjet légerekbe történt elhurcolásról. 1954-ben emlékkeresztet állítottak a parókia elé.

Nagy nyilvánosság előtt azonban soha, családi körben is csak ritkán és keveset beszéltek a fogság körülményeiről, a sok szenvedésről, a kilátástalan, reménytelen helyzetükről.

Tény, hogy felnőtt úgy két generáció Hercegiúton, hogy tabunak számítottak az „orosz fogság”-ként emlegetett kényszermunkára hurcolás körülményei és az ott átélt embertelenségek. Mindamellett gyermekként, nagyszülőinktől megtanultuk a „nacsalnyik”, „deszatnyik”, „kleba” kifejezéseket és halottunk a csalán levestől is, különösen evés közben, ha válogattunk az ételek között.

A rendszerváltás e téren is kedvező változást hozott. Már nem kellett szégyellni a német származásunkat, megindult a kis iskolánkban a német nemzetiségű tanítás, s ezzel párhuzamosan a Magyar Állam is kárpótolni igyekezett az elhurcoltakat, a személyes szabadságukban korlátozottakat. Megemlékezhetett a falu közössége az elhurcolás ötvenéves évfordulójáról, ahol még ötvenöt túlélő vett részt a templomban az értük mondott szentmisén.

Akik pedig addig elmentek, azok elvitték magukkal a személyes tragédiájukat.

Tisztelt Emlékezők!

Soha nem szerettünk volna, és nem szeretnénk most sem sebeket feltépni, de azt gondoljuk, hogy a borzalmakat átéltek iránti kötelességünk az emlékezés.

S kötelességünk a jövő generációja felé is annak tudatosítása, hogy elődeinknek egy embertelen világban származásuk miatt mit kellett átélniük, s hogy milyen kincs a szabadság, s az, hogy ma már megélhetjük identitásunkat. Ezért volt számunkra olyan fontos, hogy kialakítsunk egy emlékhelyet, ahol emlékezhetünk és emlékeztethetünk.

2013 óta kerestük a lehetőségét annak, hogy valamilyen formában, méltó emlékhelyet állítsunk sokat szenvedett elődeinknek.

2015. január másodikára, az elhurcolás 70. évfordulójára elkészült a négy gránittábla, amelyre az elhurcoltak neveit véstük föl, s amelyet az iskolánk falára helyeztünk el, hiszen ide gyűjtötték össze őket azon a téli napon.

A tábla elkészülésének költségeit a Hercegiúti Német Nemzetiségi Önkormányzat vállalta.

Még abban az évben hozzákezdünk egy szoborcsoporthoz elkészíttetéséhez.

A bronzból készült műalkotás költségeinek nagy részét a Miniszterelnökségtől kapott támogatás biztosította, egy kisebb részét önkormányzatunk igyekezett előteremteni. Sikertelen olyan méltó emlékhelyet létrehozni, amely jól szimbolizálja egyrészt a település múlt előtti tiszteletét, másrészt a jövőbe vetett hitét és élni akarását.

Az időközben megnyílt GULÁG pályázatoknak köszönhetően nyílt lehetőség Hercegiút történetét feldolgozó kötetek kiadására, melyek közül egy német nyelvű fordításban is megjelent.

Közlülük a legfontosabb *A hercegkútiak kényszermunkán a Szovjetunióban 1945-1949* kiadásával az volt a célunk, hogy összeszerkesztve adjuk ki azokat a málenkij robottal kapcsolatos riportokat, írásokat, amelyek a korábbi években jelentek meg, s természetesen azokat is, amelyek a könyv szerkesztőjének tollából kerültek ki. Ugyanúgy, mint az emlékhely kialakításával, ezzel a könyvvel is régen tartozott a közösség elődeinek. Ezúton is megköszönöm a könyv szerkesztőjének, Naár János tanár úrnak a több éves kitartó, múltunkat feltáró kutatómunkát.

Ezzel párhuzamosan a témát feldolgozandó két dokumentumfilm is készült, amelynek szerkesztője – egyébként a mai rendezvényen közreműködő – Kassai-Balla Krisztina.

Azt gondolom, hogy a 24. órában sikerült a könyveket és a filmeket elkészítenünk.

Köszönöm, hogy partnerekre találtunk ehhez a túlélők, és családtagjaik személyében, a korábbi években riportokat, dolgozatot írókban, emlékeket összegyűjtőkben, rendszerezőkben.

Végezetül szeretném még egyszer megköszönni azt, hogy településünket választották a Kormány által meghirdetett emlékvé és rendezvénysorozat záró helyszínéül.

Köszönöm mindenkinek, aki a mai eseményre elfogadta a meghívásunkat, és együtt, közösen emlékezünk.

Vigyék el jó hírünket!

Azt, hogy van egy származása miatt meghurcolt közösség, amely erős hitével képes volt talpára állni, szívében megbocsátani és arccal büszkén a jövő felé fordulni!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket! Rák József polgármester”

A polgármesteri köszöntőt követően meghurcoltatásuk történetéről **Koczák Andrásné** és **Naár János** hercegkúti túlélőkkel Kassai-Balla Krisztina, a Zemplén Televízió riportere beszélgetett.

A málenkij robot megpróbáltatásait megjárt, 91. életévükben lévő idős emberek visszaemlékezéseit a közönség néma csendben, feszült figyelemmel hallgatta.

Ezután a rátkai Schwarzvald színjátszókör „Málenkij robot emlékműsora” következett, mely ezúttal is könnyeket csalt a hallgatóság szemébe.

(Fotó : Bartos Gyula EMMI)

A megemlékezés **Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások minisztere** ünnepi beszédével folytatódott:
Tisztelt Emlékezők!

Mit is mondhatnánk a tanúságtevők után, és ezzel a gyönyörű verssel a végén Reményik Sándor, annyi magyarnak a csalódása, kétségbeesése és a reménye fogalmazódik meg benne.

Szent II. János Pál azt mondta, hogy mi egy olyan korban élünk, ahol inkább tanúkra van szükség, mint tanítókra. Mi is lenne velünk a tanúk nélkül, a tanúságtevők nélkül. De itt mégis csak nem a túlélőknek a tanúságtétele volt, hanem az ő gyermekeiknek és az unokáiknak és ez mutatja azt, hogy a következő generációkban sem halt ki az emlékezés. Ez azt jelenti, hogy mi itt együtt, ebben a nemzetben nem egyszerűen csak túlélők vagyunk, bár ezen a táján a világnak, ezen a táján Európának már a túlélésnek is önérték van. Mi nemcsak túlélünk, nemcsak túléltek az előző századokat, hanem élünk. És az ennél többet jelent. És itt Herceghúton is többet jelent, még ha sokan is voltak az áldozatok, ilyen nagy dolog, mennyi hálára kötelez bennünket az, hogy nemcsak túléltek, hanem élünk.

Itt élet van, iskola van, itt énekszó van, itt beszélnek magyarul és beszélnek németül. Herceghút él és emlékezik. Ahogyan hallottuk ennek a színdarabnak a kezdetén a dobszót, igen, peregni kezdett a dob akkor január 2-án 1945-ben, és 1600 km-re kellett menni három évnyi rabszolgaságra.

Herceghút a világnak egy eldugott sarka, de akik itt élnek, azoknak a világ közepe. Az itt élőknek, önöknek és a családjaiknak több mint 200 éve az egész világot jelenti Herceghút, a helyet, ahol otthon lehetnek a világban. Mindazt ami szép és jó, amiért érdemes küzdeni, és áldozatot hozni az életben. Mindazt, amit megörökölték az apáiktól, a nagyapáiktól és a nagyanyáiktól, mindazt, amiért megdolgoztak saját maguk és mindaz, amit tovább akarnak adni a következő generációnak.

Ez volt az a hely, amelyikről álmodtak a lágerben éjszakákon az elhurcoltak, ez volt az a hely, amely a reményt jelentette számukra, ez volt az a hely, amelyik életben tartotta őket. Ide akartak visszatérni. Azok is akik hazatérhettek, és azok is, akik soha. **Ilyen értékes hely Magyarország, ilyen értékes hely ebben Herceghút.**

Magyarországot fegyverrel elfoglalt országnak tekintette Sztálin. Az orosz szövegekben soha sem volt szó felszabadításról, csak elfoglalásról, bevételről. Mintegy totális diktatúra diktátora élet-halál ura amúgy sem tartott be semmiféle emberi törvényt, mit számított a már akkor létező Genfi Egyezmény.

Korábbi papnövendéket nem zavarták az isteni törvények sem, mint az emberség, vagy a lelkiismeret sem. Nem számított sem szűkebb, sem tágabb értelemben sem az állam-rezsim, sem a gazdasági hátrányok, amiket a Szovjetunió a modern kori rabszolgamunka visszavezetésével szenvedett el.

A sztálini diktatúra végtelenül abszurd módon bánt saját polgáraival is.

A lágereken gyakran emlegették a keserű viccnek szánt mondatot - valójában hátborzongató igazságot - „ebben az országban csak kétféle ember van: aki ül és aki ülni fog”.

Mit várhattak azok a foglyok hát, akik legyőzött, gyűlölt ellenségként számon tartott országból érkeztek. A gulág története nélkül nem érthetjük meg, és a gulág szó itt - bár oda elsősorban a politikai foglyokat vitték, áll minden olyan táborra, minden olyan helyre, ahová a málenkij robot nevében elvittek közösségeket, embereket. A gulág története nélkül nem érthetjük meg és nem gondolhatjuk végig az emberiség XX. századi történetét. Ismernünk kell az embertelenséget, amit egy a hitet és az emberséget megtagadó rendszer társadalmi méreteiben, mondhatjuk így, világméreteiben szabadított ránk, a világ lakosságának nagyobbik felére. Ismernünk kell, hogy emlékezni tudjunk, emlékeznünk kell, hogy mindazon tapasztalat, ami a létező szocializmus szovjet változata hozott a világba, ne merüljön feledésbe, s ne hozzuk magunkra azokat a veszélyeket, amik a feledéssel rendszerint együtt járnak.

Napjainkban is gyakran találkozunk emberekkel, akik ordas eszmék gyűlöletében élve dicsőítik a XX. század terror rendszerét fenntartókat mentegetik, kisebbitik ezeknek a diktatúráknak a rémtetteit, az áldozatok halálát járulékos veszteségnek, szenvedésüket szükséges rossznak állítva be.

Emlékezzenek csak vissza, hogy milyen ostoba, értelmetlen gyalázatos kommentárokat, méltatásokat hallottunk még nagy európai politikusok, magukat nagynak tartó európai politikusok szájából, amikor az egyik utolsó kommunista diktátor távozott az élők sorából, gondolok itt Fidel Castróra és Kubára. Ezért kell emlékeznünk, és ezért kell emlékeztetnünk. Nem szabad elfogadnunk azt, hogy a gulág, a málenkij robot, a kommunizmus áldozatai az Közép-Európa, Kelet-Európa privát története, az nem tartozik egész Európára. A holokausz szörnyűségéért mindannyiunknak számot kell vetni, ami helyes és így van, a többi az csak ránk tartozik, az nem tartozik Európára. Amíg így fogjuk a szenvedéseket méricskélni, addig bizony nehéz lesz együtt tenni, együtt gondolkodni, együtt emlékezni Európában.

A mi emlékvünknek a célja az volt, hogy ez a közös emlékezés ez egy európai emlékezés legyen. S elmondhatom, hogy Európa számos országából érkeztek hozzánk, nemcsak kutatók, hanem olyan emberek, közéleti emberek is, akiknek fontos, hogy Európa történetében ezeket a lapokat ne tépjük ki, vagy pedig ne lapozzuk tovább, hanem valóban emlékezzünk. Amikor mi oda akarjuk tenni a kommunizmus által okozott szenvedéseket a nemzeti szocializmus által okozott szenvedések mellé, akkor nem akarjuk elvenni senkinek a jogát az emlékezésről, senkinek a kárára, vagy a rovására nem akarunk cselekedni, hanem szeretnénk kiszélesíteni a teret, ahol elfér az emlékezet, az emlékezésnek a terét.

És mi tudjuk azt, hogy ezt nem lehet parancsszóra tenni, ahogy Babits írja egyik versében: „süket Hivatal hozza a koszorúit.”

Emlékezni csak szabadon lehet és közösségben.

És itt, ha már Polgármester Úr említette az elején, magamra kell vállalni a felelősséget azért, hogy én valóban, mint az Emlékbizottság elnöke javasoltam, hogy Hercegkúton zárjuk le ezt az emlékezés sorozatot.

(Fotó : Bartos Gyula EMMI)

Már csak azért is, mert egy kicsit szégyellem, hogy megelőzték bennünket, merthogy még mielőtt az Emlékbizottság eljutott volna odáig, hogy kiírjuk az emlékezés támogató pályázatokat, Hercegkúton már megvoltak az emlékezésnek a műalkotásai, amihez is gratulálok és minden olyan kiadvány, és minden ami egy közösségben valóban méltó, hogy megtörténjen. Vannak, akik elől járnak ebben. Mi azért akartuk az emlékvét, hogy ahol még csak most ébred az emlékezés, ott is legyenek olyanok, akik végre fölemelik a szavukat, végre megszólalnak, végre elmondják milyen megrendítő volt hallani ezeket a visszamemlékezéseket. Innen is köszönöm, hogy hallhattuk.

Több mint hatszáz esemény zajlott az elmúlt évben Magyarországon, olyan pályázatok, amelyeket támogathattunk, kiállítások, könyvek, dokumentumok, szobrok, emléktáblák, emlékfalak, gyűjtjük össze azokat a neveket, amiket még ma is lehet találni az orosz archívumokban, a Hadtörténeti Múzeum Budapesten annak a több száz, ezer embernek a nevét fogja felvéssni, majd az emlékezet falára. Addig nem hagyjuk abba a munkát, amíg ez meg nem történik.

Kemény, közös munka ez. Magyarország erősödéséhez ez is hozzátartozik, nemcsak a gazdasági eredmények, hanem hogy képesek vagyunk és elszántak vagyunk a politikai rehabilitációnak az ügyében, és itt jelenthetem be, néhány nappal ezelőtt jelent meg a Magyar Közlönyben a határozat, hogy két lépésben azt a nyugdíj kiegészítést, ami a politikailag rehabilitáltaknak jár, azt duplájára fogjuk emelni. Az első emelés az elindult. 60 %-os emelés január 1.-én, a következő pedig 2018. január 1.-vel érkezik majd. Ez a kétszeres járulék azoknak, akik megszenvedték az elmúlt politikai rendszert. Ez 4,5 milliárd forintot jelent, kétéves elosztásban. Sajnos egyre kevesebb ember kaphatja ezt meg, mert elmennek közülünk a tanuk és elmennek közülünk az áldozatok. Az emlékv az véget ért, de az emlékezés az folytatódik, és az emlékezésből sok minden következik. Az emlékezésből következik először is önismeret, az hogy jobban tudjuk, jobban értjük, és jobban kell, hogy értsük, hogy miként alakult a történelmünk, és hogy mire is képes az ember. Az ember képes gyilkolni és gyűlölni, és az ember képes szeretni, képes segíteni és képes emlékezni.

A gulág története a kommunizmus áldozatainak története, egyetemes történet, Hercegkút története része ennek a történelemnek, egy a sok-sok történet közül, azok közül, amelyek itt megestek az Elbától Keletre, falvakkal, városokkal, emberekkel, közösségekkel. Nem szabad elfelednünk, hogy közülük van egymáshoz ezeknek az embereknek, ezeknek a szenvedéseknek.

És ha II. János Pállal kezdtem, akkor aki azt mondta, hogy korunknak inkább tanúságtevőkre van szüksége, mint tanítókra. Mégis hadd mondjuk, hogy igen, tanítókra is szükség van, azokra, akik majd a tanúktól hallottakat továbbadják a következő nemzedéknek, hogy tudják meg, hogy milyen értékes a szabadság, hogy milyen nagyszerű dolog, hogy ma már így lehet élni, és emlékezni. Ha emlékezünk, akkor átélhetjük azt, hogy összetartozunk. Ha emlékezünk a gulág teremtetten minden nyomorúságra, borzalmakra akkor sokkal jobban meg fogjuk érteni, hogy milyen értékes az az otthon, melyben élhetünk, és hogy érdemes érte dolgozni, érdemes érte küzdeni, és alkalmasint - ha ez szükséges, akkor még szenvedni is érdemes érte.

Köszönöm, hogy meghallgattak! Balog Zoltán miniszter”

(Fotó : Bartos Gyula EMMI)

A GULÁG Emlékév hercegkúti zárórendezvényének következő eseménye az elhurcoltak emlékművénél rendezett koszorúzás volt, melynek keretében beszédet mondott **dr. Stumpf István** alkotmánybíró, Hercegkút díszpolgára.

Tisztelt Emlékező Közösség, Kedves Hercegkúti Barátaim!

Nem először állok itt a mikrofonok előtt, és emlékezem azokra a hideg napokra, amikor a falu apraját és nagyját ezen a területen összegyűjtötték, és arra vártak, hogy mi lesz velük.

Amikor ezt a szobrot felavattuk, majdnem olyan hideg volt, mint 1945. január 2.-án. Most enyhül az idő, jön a tavasz, és jön az új generáció, amelyik tudja a dolgát, az emlékezést és a tanúságtevést.

Abban a szerencsében részesültem, hogy megkaphattam ennek a szobornak a kicsinyített mását, a családi kandalló felett mindennap látom.

És újra és újra felteszem magamnak a kérdést, hogy mi lett volna velem, ha engem visznek el abban az időben és nem a nagyapámat. Hogyan éltem volna túl, ezeket az éveket. Nagyon köszönöm a rátkai Színjátszó Körnek, hogy ennyire átélhetővé tette ezeket a napokat azon emberek számára - az unokák számára is - akik most kezdenek ismerkedni a történetnek a mindennapaival.

Azt tanultam meg, ezt mondta a híres mondás, hogy azért vagyunk a világon, -ahogy erre a Miniszter Úr is utalt - hogy valahol otthon legyünk benne.

Ez a közösség mindig, mindent megpróbál megtenni azért, hogy akik valaha innen elszármaztak, ha hazajönnek, otthon érezzék magukat.

Ezért emléket kell állítani azoknak, azoknak az embereknek, az a 135 - 137 ember, fiatal, lány, asszony és fiatal ember, Hercegekút színe-világja, akik nem tudták, hogy mi lesz velük, visszajöhetnek-e, lesz-e ez a falu, valaha még falu.

Nem voltak túl sokan ebben a községben: ezren, most már ennyien se vagyunk, csak hétszázan. Hazajöttek és nem panaszkodtak, hanem beálltak a munkába. Nem beszélhettek róla, hogy mi történt velük. Én is csak nagyon töredékes történeteket hallottam nagyapámtól. Nem véletlen, hogy bennem a sóskaleves maradt meg, mint szimbólum, mint a túlélés szimbóluma.

Fontos, hogy ebben a faluban, aki idejön, a gyerekek, akik az iskolába járnak, azok idejöhessenek az emléktábla elé és a szobor elé, hogy megnézzék, hogy ez mit is jelentett.

Ha végighallgattuk a mostani a műsort a rátkaiak tolmácsolásában, abból kisütött, hogy egy erős magyar identitása van ennek a közösségnek, valaha azt lehetett mondani, hogy bizonyos értelemben magyarabbak voltak a magyaroknál, ápolták a hagyományt, úgyhogy tulajdonképpen ők is a nemzet testrészei és ilyen értelemben a magyar identitásnak fontos tartozékai.

A világ nagyon bonyolult kihívásokkal néz szembe. Az egyik ilyen nagy kihívás, hogy a nemzeti közösségek képesek-e megőrizni a hagyományukat, képesek-e megmondani, hogy mitől azok, amik..

Mi a nemzeti identitás, és azonosságtudat - hát ilyenekből épül fel. A kis közösségek identitásából épül fel a nagy nemzet identitása is.

És amikor arról szólt a világ, hogy nincs jövője a nemzetállamoknak, mert a globalizáció felfalja a nemzetállamokat, azt láthattuk, hogyha nincsen egy nemzetnek erős kormányja, akkor nem fog a saját népéért kiállni senki rajta kívül.

És ezért szükségünk van olyan közösségekre, amelyek erőforrásként vannak jelen, érzelmi, intellektuális emberi erőforrásként és nemcsak gazdaságiként. Sokszor az érzelmi erőforrás sokkal többet jelent az emberek számára, mint egy gazdasági erőforrás.

Én örülök annak, hogy a Miniszter Úr bennünket választott, mert azt gondolom, hogy ez a közösség megérdemli, hogy nagyobb figyelem forduljon arra, amit tesz.

Hogy itt, a történelmi világörökség részeként létező pincesorok által övezett Hercegekúton újraépülnek azok a helyek, amelyek összetartják az itteni közösséget, visszahozzák a fiatalokat. Erőt adnak azoknak, akik itt maradnak, mert van világos célkitűzésük, hitük, értékrendjük és továbbra is a munka az az életük középpontjában áll.

Bízom benne, hogy ez az emlékmű - és ez a sorozat, ami az országban végbement - felhívja az új nemzedékek számára a figyelmet arra, hogy igen, a malenkij robot, a doni hadsereg katasztrófája és a magyarországi zsidók deportálása mellett talán a harmadik olyan súlyos vesztesége a magyar nemzetnek, amelyet mindig újra- és újra számba kell venni azért, hogy még egyszer ez meg ne történhessen.

Emlékezzünk, emlékeztessük fiataljainkat, utódainkat és gyerekeinket, köszönjük meg a túlélőknek, hogy hordozták a túlélés üzenetét és tanúságot tettek arról, hogy embertelen, zord körülmények között is, ha az ember hisz, és kötődik a közösségéhez, túl tud élni és ez adjon biztást a jövőre.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket! dr. Stumpf István alkotmánybíró"

A koszorúk elhelyezése előtt a Freundschaft Vegyeskórus Egyesület énekelt, majd a konferáló szólította a koszorúzáshoz a megemlékezőket:

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma nevében koszorút helyezett el:

Balog Zoltán miniszter úr

A B-A- Z Megyei Kormányhivatal nevében koszorút helyezett el: Demeter Ervin Kormány megbízott úr, dr. Komáromi Éva hivatalvezető asszony és Rák Józsefné hivatalvezető helyettes asszony

Hercegekút Községe nevében koszorút helyezett el dr. Stumpf István alkotmánybíró úr, Rák József polgármester úr és dr. Stumpf Enikő jegyző asszony

A megemlékezés virágait helyezték el továbbá:

Dr. Hörcsik Richárd úr, országgyűlési képviselő úr
Ritter Imre kisebbségi szószóló úr

Heinek Ottó úr, a Magyarországi Németek Országos
Önkormányzatának elnöke

Dr. Kovács János úr, a B-A-Z megyei Önkormányzat
főjegyzője

A Hercegekúti Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, (Stumpf Andrásné asszony) és az Önkormányzat tagjai

Dr. habil Ujváry Gábor úr, a Veritas Történetkutató Intézet intézetvezetője és Dr. Géczi Róbert, az Intézet munkatársa

Türk Sándorné asszony, Rátka község polgármestere és és az Önkormányzat képviselői

Stumpf Bálint úr, a Sárospataki Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke és az Önkormányzat tagjai

Dr. Lange László úr, a Miskolci Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöke

Aros János polgármester úr és Sikora Attila alpolgármester Sárospatak Város Önkormányzatának képviselőjében Óváriné Dr. Balajti Zsuzsanna asszony, a Miskolci Egyetem tanulmányi rektorhelyettese

Tóth Tamás úr, az Árpád Vezér Gimnázium igazgatója

Dr. Kelemen Judit asszony, az Eszterházy Károly Egyetem docense

Az Emlékünnepség zárásaként a koszorúzást követően résztvevők közösen elénekelték a Szózatot, majd valamennyien visszavonultak a Művelődési Házban megrendezett állófogadásra. A vendégeknek a fogadást követően lehetőségük nyílt átadni az emlékvé alkalmából készült új kiadványokat, dvd felvételeket.

A Hercegekút egész közössége számára megtisztelő volt, hogy méltó helyszínt tudott biztosítani a a GULÁG Emlékév zárórendezvényének.

dr. Stumpf Enikő jegyző

„A Debreceni Gyufagyárral kezdődött”

A debreceni gyufagyárral kezdődött...” – Tokaj-hegyaljai svábok kényszermunkán a Szovjetunióban címmel összeállított vándorkiállítás bemutatására került sor 2017. február 17-én Hercegkúton a Művelődési Házban. A kiállítás a Zemplén Német Iskolaegylet segítségével jött létre, amelynek elnöke, Endrész Árpádné köszöntötte a megjelenteket.

A kiállítás megnyitóján elhangzott, 1945 Boldogasszony hava a Tokaj-hegyaljai sváb történelem legsötétebb korszakának hajnala volt egyúttal. Az 1750-ben magánföldesúri telepítésként létesült Hercegkútról és Rátkáról január 2-án és 26-án több száz lakost hurcoltak el málenkij robotra, jóvátételi kényszermunkára a Szovjetunióba. Az elhurcoltakat azzal nyugtatták, a debreceni gyufagyárban fognak dolgozni. Abban a gyárban, amely sem azelőtt, sem akkor, sem azóta nem létezett. A Szovjetunióban lévő munkatáborokban töltött évekről a hazatértek sokáig nem beszélhettek. A vándorkiállítás az ő emléküket őrzi.

A Gyöngyszem Német Nemzetiségi Általános Iskola kisdíákjainak a kiállítás tablóját egy rendhagyó történelemóra keretében Scholtz Róbert Gergely történész és Naár János tanár úr segített értelmezni, életkorúknak megfelelően megmagyarázni.

A Zemplén Német Iskolaegylet projektje hiánypótló szerepet játszik a helyi, regionális és az országos nemzetiségi oktatásban. Segítségével lehetővé válik a Tokaj-Hegyaljáról elhurcoltak történetének behatóbb megismerése, valamint a tananyag elsajátítása játékos, interaktív módon.

(drse)

A projekt megvalósulását a GULAG Emlékév alkalmából, a GULAG Emlékbizottság, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő támogatta.

Suli-☀tár

A farsangi időszak utolsó péntekén, **február 24-én** rendeztük meg idén farsangi mulatságunkat.

Mint tudjuk, a farsang a nagy télbúcsúztató és tavaszváró mulatságok, táncok, vidám lakomák és bolondozások ideje a néphagyomány szerint.

Ezen a délutánon mi is követtük a hagyományokat, és különféle mese szereplők, híres emberek és állatok bőrébe bújva próbáltuk meg elűzni az idén különösen sokáig tartó telet.

A gyerekek már hetek óta izgatottan készülődtek az ötletes jelmezekkel, a tréfás jelenetekkel.

Természetesen a készülődésben a szülők fantáziája, ügyessége is szerepet játszott, ami a produkciókban is megmutatkozott.

A műsort a tanítók tánca nyitotta meg: a Zizi Labor és a veresegyházi asszonykórus egyik jól ismert számával igyekeztünk megalapozni az est hangulatát. Ezután következett a jelmezes felvonulás, ahol az első osztályosok egyéni szereplőkként mutatták be jelmezeiket. Bemutatkozott a Vészhelyzet című filmsorozat egyik doktornője, a nindzsa, a dínó, két mesebeli hercegnő, Darth Vader, a Star Wars című film egyik szereplője, láthattunk legót, kalózt, gésát és a Pókembert.

A második osztályosok egy vicces állatmesét adtak elő, a harmadik osztályosok egy cirkuszi előadást elevenítettek fel, a negyedik osztályosok pedig egy frenetikus hangulatú retro-partit rögtönöztek a közönségnek.

A felvonulást pizzázás követte, melyért ezúton is szeretnénk köszönetet mondani a konyha dolgozóinak. Vetélkedők helyett idén egy új játékra került sor, melynek neve: Just Dance Táncprodukción.

A játék lényege, hogy a gyerekeknek a kivetítőn látható táncot kell utánozniuk. Nagyon ügyesen és jókedvűen követték diákjaink a tánclépéseket.

Ezután a várva-várt tombolasorsolásra került sor. Idén is rengeteg ajándék és szebbnél-szebb játék gyűlt össze. Mindenkinek köszönjük a felajánlásokat és a segítséget! Remélhetőleg mindenki jól érezte magát és sikerült a jelmezekkel a telet elűzni.

tanítók

FARSANG AZ ÓVODÁBAN

Az évszakok változásai, a természet ritmusa, hatással van az emberi élet szokásaira. A hétköznapi élet egyhangúságát az ünnepek szakítják meg, aranyozzák be. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai ünneplések ne csak a külsőségekben nyilvánuljanak meg, hanem belső tartalmukban is kiemelkedjenek a hétköznapi sorából. A tavaszvárás lelki varázsával hintett farsang, régóta az emberiség ünnepei közé tartozik. A tél kevesebb fényt ad számunkra, és ezt a negatív hatást enyhítik a farsangi mulatságok.

A gyerekek a játékban, a zenében, a táncban, és az ábrázolásban ráhangolódnak a farsangra. Az ünneplést gondos előkészületek előzték meg pld. csoportszoba, folyosó együttes feldíszítése; álarcok, farsangi” fejfedők” elkészítése. Farsang napján mindenki magára öltötte kedvenc mesehőst vagy csak éppen azt a figurát, akit szeretet volna életre kelteni. Nagyon változatos és ötletes jelmezek vonultak fel ezen a napon. Rövid kis műsort adtak elő a kicsik és a nagyok egyaránt, tapssal jutalmaztuk egymást. A jelmezek bemutatkozása után kezdetét vette a fergeteges mulatság. Az óvónénik által bemutatott bábelőadásnak és az önfeloldott szórakozásnak, táncnak az ebéd vetett véget. Ebéd után a nagyobbak tovább „bulizhattak,” míg a kicsik nyugovóra tértek. A délután még sok meglepetést tartogatott a gyerekek számára, de leginkább annak örültek, hogy nem kellett délután aludniuk. Másnap folytattuk a mulatságot a télűzéssel. Játékidőben elkészítettük szalmából a kisébábot, felöltöztettük, majd beszélgettünk a báb jelentőségéről, és rövid filmet is néztünk a báb életéről.

Tízórai után kimentünk a templom melletti sportpályára, ahol már várt bennünket a farsangvégi mulatság másik fontos szereplője a busó. Együtt táncoltunk körül a bábót, énekeltünk, verseltünk és zajkeltő hangszerek kíséretében égettük el a kisébábot. Nagy élményt jelentett a gyerekek számára, hogy közelről láthatták a busót. Megérinthették, felvehették a jelmezt és megszólaltathatták a kisébábot, kolompot, amit a „busó apuka” hozott magával. Nagyon sajnáltuk, hogy kevés gyerek részesült ebben az élményben, mivel sokan betegek lettek.

Hiszem, hogy az átélt élmények és tevékenységek erősítik az összetartozás érzését.

„Maskarások, bolondok,
rázzátok a kolompot.

Takarodjon el a tél,
örvendezzen, aki él.”

Óvónők

Freundschaft Nemzetiségi Vegyeskórus Egyesület Nyugdíjas klub hírei

A farsang a katolikus ünneprend szerint a Húsvétot megelőző 40 napos böjt előtt, vízkereszt napjától hamvazó szerdái tart. Ez az időszak a jókedv a mulatság, a bálozás ideje. Egyesületünk bálozott **február 10-én** a már hagyományosan megrendezésre kerülő Farsangi Sváb Bálon, ahol fellépésünkkel színesítettük az estét és az asszonyok által készített házi süteményeket szívesen ajánlottuk fel a finom vacsora után.

Február 13-án a szokásos havi összejövetelünkön jelenlétével megtisztelt minket Polgármester Úr, aki megköszönte az Egyesület aktív részvételét a mindenki által elismert és jól sikerült bálon. Összefoglalta az elmúlt időszak eseményeit, majd tájékoztatta a jelenlevőket, hogy a GULÁG Emlékbizottság országos záró rendezvényét Hercegekúton fogja megtartani és itt ismét számíthat az Egyesület részvételére, majd ismertette a közeljövő egyéb feladatait.

Ezen az összejövetelünkön megnéztük a Másfélmillió lépés Magyarország Észak-hegyei filmét, majd a 12 hónap az erdőn című filmből a február és március hónapok részét. A téli erdő nyugalma a madarak és állatok téli életét bemutató film elfeledtette velünk mindennapi gondokat, pihentető időtöltést adott a ködös hideg februárban. A Pogánykút és a környező forrásokat bemutató film is szép emlékeket idézett fel.

Ezt követően megbeszéltük a farsang fánk sütéssel kapcsolatos feladatokat.

Február 23-án részt vettünk a GULÁG Emlékbizottság országos záró rendezvényén, ahol megtiszteltetésnek vettük, hogy az alkalomhoz illő énekeinkkel tiszteletünket fejezhettük ki a Málenkij robotra történő elhurcolás emlékére.

Február 27-én a szokások farsang végi rendezvényeinkre jöttünk össze. Megsütöttük a fánkot és egy jó hangulatú délután keretében beszélgetve, énekelve elbúcsúztattuk a telet.

Következő összejövetelünk **március 13-án 9 órától lesz** a Művelődési Házban az éves programban meghirdetett téma szerint. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Nádasi Bálintné
Egyesület elnöke

Tájékoztatás a Borászati Közösségi Infrastruktúra projektről

Amint arról a Hercegekúti Hírek decemberi számában is hírt adtunk, Borászati Közösségi Infrastruktúra projekt néven beruházás kezdődik a tavasszal Hercegekúton, 1 milliárd forint értékben.

Rák József polgármester és Prácser Miklós, a Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsa elnöke, valamint Pásztor Péter a Tokaji Szőlő- és Bortermelési Közösségi Infrastruktúra Központ Nonprofit Kft ügyvezetője a hercegekúti borászok számára tartott a témában tájékoztatást 2017. február 13-án a Művelődési Házban.

Az előadók elmondták, hogy olyan korszerű borászati üzem épül Hercegekúton, amely szőlőfeldolgozási és borászati technológiai szolgáltatásokat nyújt majd a termelők részére.

Vígh István NAV Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adó- és Vámigazgatósága Jövedéki Főosztály Jövedéki Osztály vám- és pénzügyőri főreferense a bor előállításával, forgalmazásával kapcsolatos jogszabályi változásokról tartott tájékoztatást a Hercegekúti Világörökségi Pincesorokért Egyesület tagjai részére Hercegekúton a Művelődési Házban, 2017. február 20-án.

SVÁB BÁL 2017. FEBRUÁR 10.

Fergeteges hangulatban mulatott együtt a Sváb Bál több mint 320 fős közönsége idén!

II. Hercegekúti zenészek és zenekarok találkozója 2017. február 25.

Hercegekút zenészei fenti címmel hirdettek farsangi zenés-táncos programot Hercegekútra a Művelődési Házba, melyen nagylétszámú rajongótábor gyűlt össze és töltött együtt egy kellemes estét.

Felléptek:

Fáziskésés

Boris & The Bacons

Kellers Jungen

Hercegekúti Öregfiúk

Dorf

Pentagon

Kérjük támogassák személyi jövedelemadójuk 1 %-ának felajánlásával a Hercegekútért Közalapítványt és a Freundschaft Vegyeskórus Egyesületet, melyek közhasznú szervezetként történő nyilvántartásba vételét a törvényszék elrendelte!

Hercegekútért Közalapítvány

A Hercegekútért Közalapítványt a B-A-Z Megyei Bíróság 8. Pk.1560/1999/2. számon vette nyilvántartásba 1999-ben. **Adószám: 18431393-1-05 Számlaszám: 11994105-05402098**

Borsósné Fischinger Henrietta kuratóriumi elnök, tagjai: Rák Józsefné, dr..Stumpf Enikő kuratórium titkára

Freundschaft Nemzetiségi Vegyeskórus Egyesület

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság Pk. 63.374/2002/4. számon vette nyilvántartásba 2002. október 18-án. Az Egyesület elnöke: Nádasi Bálintné Hercegekút Petőfi u. 138.

Bankszámla száma: 11994105-06361262-10000001 ERSTE Bank Rt, Sárospatak

Adószáma: 18441495-1-05

Az alábbi civil szervezetek egyéb adományt köszönettel elfogadnak, de SZJA 1 % gyűjtésére nem jogosultak!

Hercegekút Gyermekéiért Alapítvány

A Hercegekút Gyermekéiért Alapítvány 1998. december 28-án alapított. A kuratóriumi tagjai : Joósné Naár Erika, Nagyné Vinkler Klára, Göttliné Hutka Ágnes

Bankszámla száma: ERSTE Bank Rt Sárospatak 11994105-06102193-100000001

Adószáma: 18430385-1-05

Heimat Néptánc Egyesület

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság Pk. 63.375/2002/4. számon vette nyilvántartásba 2002. október 15-én. Az Egyesület elnöke: Stumpf András, Hercegekút Petőfi u. 216/B.

Bankszámla száma: 11994105-06379984-10000001 ERSTE Bank Rt, Sárospatak

Adószáma: 18441471-1-05

Hercegekúti Polgárőr és Tűzoltó Egyesület

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság Pk.60.310/2006/4. számon vette nyilvántartásba 2006. december 11-én. Az Egyesület elnöke: Matisz Antal Hercegekút Kossuth u 6.

Bankszámla száma: 11600006-0000000-22861085 ERSTE Bank Rt, Sárospatak

Adószáma: 19331076-1-05

Hercegekúti Tornaklub

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság Pk.62.515/1998/11. számon vette nyilvántartásba 1998-ban. A Hercegekúti Tornaklub egyesületi formában működő civil szervezet. Az Egyesület elnöke: Kiss Attila Hercegekút Petőfi 20.

Bankszámla száma: 11994105-06292854-10000001 ERSTE Bank Rt, Sárospatak

Adószáma: 19915768-1-05

Hercegekúti Világörökségi Pincesorokért Egyesület

Az Egyesületet a B-A-Z Megyei Bíróság 11.Pk.60.048/2011/4. számon vette nyilvántartásba 2011. márciusában. Az Egyesület elnöke: Espák Bálint

Bankszámlaszáma: K&H Bank 10400315-50526586-56651000 **Adószám:** 18209510-1-05

A Zenemplén, Zenével a Zempléni Kultúráért Egyesület

Az Egyesület elnöke: Markovics Ádám 3958 Hercegekút, Petőfi u 187.

Bankszámlaszám: Erste Bank 11600006-00000000-38888649 **Adószám:** 19337216-1-05

Hercegekúti Hírek

Hercegekút község információs lapja

Kiadja: Hercegekútért Közalapítvány

Felelős kiadó: Borsósné Fischinger Henrietta

Szerkesztő: dr. Stumpf Enikő

Hercegekút, Petőfi u. 110.

Megjelenik: havonta

Nyilvántartási szám: ISSN 2060-4483